

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ SIMON KOLLIEN

Γεια σας παιδιά, μπορείτε στην συνέντευξη να μέ διακόπτετε, αν δεν καταλάβατε κάτι, θα τό εξηγήσει ο κ. Παπασπύρου.

Θα μπορούσατε να μας πείτε λίγα λόγια για τον εαυτό σας;

Μπορώ να φλυαρώ ώρες, αλλά θα είμαι σύντομος για σάς! Λοιπόν, στην οικογένειά μου είμαστε δύο αδέρφια, αγόρια, που γεννηθήκαμε κωφά. Ο πατέρας και η μητέρα μου είναι ακούοντες. Όταν κατάλαβαν ότι είμαστε κωφοί, μάς πήγανε αμέσως σε χώρους με άλλα κωφά παιδιά για να κοινωνικοποιηθούμε σωστά. Μην φανταστείτε όμως τότε κάτι πολύ σπουδαίο, διότι την εποχή εκείνη η Γερμανία υποστήριζε με πάθος την προφορική μέθοδο αγωγής και εκπαίδευσης, ελάχιστα φανερό γινόταν η νοηματική. Καθώς μεγάλωνα, είχα συνεχή επαφή με δυο-τρία κωφά άτομα και εμπέδωσα την νοηματική. Παράλληλα στο σχολείο διάβαζα πολύ και μάθαινα καλά, παρόλο που υπήρχε μόνο η προφορική μέθοδος. Τά κατάφερα στο τέλος και μπήκα στο Πανεπιστήμιο. Πιστεύω ότι αυτός ο συνδυασμός (επικοινωνία με νοηματική με άλλα κωφά άτομα και διάβασμα στο σχολείο) με βοήθησε πολύ. Στο Πανεπιστήμιο γνώρισα και τον κ. Παπασπύρου που είχε μόλις έλθει στο Αμβούργο για το διδακτορικό του και είχαμε από τότε μία πλούσια επικοινωνιακή και γνωσιακή ανταλλαγή, για την οποία είμαι ευγνώμων. Και χάρη στον κ. Παπασπύρου είμαι τώρα εδώ μαζί σας και χαίρομαι πολύ για την συνέντευξη που κάνουμε! Όταν τελείωσα στο Πανεπιστήμιο και πήρα το πτυχίο μου, άρχισα να εργαζομαι εκεί ως ψυχολόγος να διδάσκω τους διερμηνείς νοηματικής και παράλληλα συμμετείχα στις γλωσσολογικές έρευνες του Ινστιτούτου Γερμανικής Νοηματικής Γλώσσας. Οι ακούοντες φοιτητές είχαν στην αρχή μόνο προφορική επικοινωνία, αλλά με τον καιρό μάθαιναν και την νοηματική και επικοινωνούσαν καλά με τους κωφούς συνεργάτες μας. Έτσι συνέχισα μέχρι σήμερα, κάνοντας δύο σεμιναριακές λειτουργίες, από την μια ως ψυχολόγος και από την άλλη ως λέκτορας νοηματικής. Α ξέχασα να σάς πω και για την οικογένεια μου, η γυναίκα μου είναι κωφή σαν εμένα, έχουμε δύο παιδιά, ένα αγόρι που ακούει και ένα κορίτσι που είναι κωφό. Είμαστε τρεις κωφοί και ένας ακούων, ναι μάλιστα, σωστά, είναι CODA.

Εκεί στην Γερμανία πώς εκπαιδεύονται τα κωφά και βαρήκοα παιδιά;

Ναι, στην Γερμανία υπάρχουν πολλά σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης κωφών & βαρηκόνων. Προσφέρεται η γραπτή γερμανική γλώσσα, η προφορική γερμανική με λογοπαιδική, η γερμανική νοηματική κλπ κλπ ανάλογα με το κάθε σχολείο και την προσέγγιση που ακολουθεί. Στο Αμβούργο, στο Βερολίνο, στο Μόναχο και σε άλλες πόλεις. Κάποια μικρά κωφά παιδιά που εντάσσονται σε παιδικούς σταθμούς μαζί με ακούοντα, ακολουθούν, μετά από τοποθέτηση κοχλιακού εμφυτεύματος, εκπαιδευτική πορεία σε σχολεία ακουόντων. Κάποια άλλα κωφά παιδιά κυρίως από κωφούς γονείς, που έχουν πλήρη ανάπτυξη μέσω της νοηματικής, πάνε στα ειδικά σχολεία. Όπως το δικό σας εδώ. Στο Έσσην, στην μέση της Γερμανίας, υπάρχει ένα δευτεροβάθμιο ειδικό σχολείο για κωφούς, όπου πάνε πολλοί απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης με σκοπό να πάρουν απολυτήριο Λυκείου ή τεχνικό-επαγγελματικό απολυτήριο για να συνεχίσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι κωφοί μπορούν να πάνε σε όλα τα Πανεπιστήμια της Γερμανίας. Συνήθως πάνε στο Αμβούργο, στο Βερολίνο, στο Μόναχο και στο Άαχεν. Όταν ο κ. Παπασπύρου δούλευε μαζί μας στο Αμβούργο, ήταν ο πρώτος κωφός γλωσσολόγος, δεν υπήρχε άλλος. Μάς δίδαξε και τώρα υπάρχουν περισσότεροι κωφοί που ασχολούνται με την έρευνα και την διδασκαλία της νοηματικής. Αυτό έδειξε ότι οι κωφοί μπορούν να πάρουν στα χέρια τους την επιστημονική ευθύνη για την έρευνά τους και έδωσε ευκαιρία σε περισσότερους κωφούς να συνεχίσουν. Όπως βλέπετε υπάρχουν από όλα, παιδικοί σταθμοί και νηπιαγωγεία μέχρι Πανεπιστήμια, που μπορούν να πάνε οι κωφοί στην Γερμανία.

Ποια είναι η θέση της νοηματικής στα σχολεία κωφών και βαρηκόνων στη Γερμανία;

Όταν οι ακούοντες γνωρίζουν νοηματική και επικοινωνούν με τα κωφά παιδιά, υπάρχει καλή πρόοδος. Σε όλη την Γερμανία υπάρχουν αρκετά σχολεία κωφών που λειτουργούν με νοηματική. Όμως ακόμα υπάρχουν και σχολεία αυστηρά και μόνο προφορικά, όπου πάνε παιδιά με κοχλιακά εμφυτεύματα. Βλέπω εδώ στο σχολείο σας μεγάλη άνεση και αποτελεσματικότητα στην επικοινωνία, χαίρομαι πολύ. Στην Γερμανία οι ακούοντες μιλάνε πολύ «στεγνά», δεν δίνουν χρώμα στην επικοινωνία τους με την κίνηση του σώματος. Τώρα, βέβαια, με την πληροφόρηση που γίνεται, η κοινωνία της Γερμανίας έχει ήδη καταλάβει πώς πρέπει να επικοινωνούμε με τους κωφούς, με νοηματική, με μεσολάβηση διερμηνέων, κλπ. Τα πράγματα σήμερα πάνε καλύτερα, και στα σχολεία και στις κοινωνικές συναντήσεις όπου συμμετέχουν κωφοί.

Υπάρχουν δυσκολίες στην επικοινωνία των κωφών και βαρηκόνων εκεί στη Γερμανία;

Εννοείς την στάση και την αλληλεπίδραση της ευρύτερης κοινωνίας των ακουόντων στην Γερμανία απέναντι στους κωφούς; Σήμερα υπάρχει διαφοροποίηση, υπάρχουν ακόμα ακούοντες που αντιμετωπίζουν τους κωφούς με υπεροψία και τούς περιθωριοποιούν, υπάρχουν όμως και ακούοντες που εντυπωσιάζονται θετικά με την νοηματική και θέλουν να την μάθουν, βλέπουν από τις ειδήσεις και το διαδίκτυο και παίρνουν πολλά ερεθίσματα. Γενικά η επικοινωνία στην δημόσια ζωή είναι δύσκολη, αναγκαζόμαστε να γράφουμε τα λεγόμενά μας για να μάς καταλαβαίνουν. Πρόσφατα άρχισε μία αλλαγή σε επίπεδο διαπροσωπικής επικοινωνίας, προσπαθούμε λίγο να δείξουμε την ανάγκη μας για νοηματική μαζί με αποσπασματικές προφορικές φράσεις και οι ακούοντες ανταποκρίνονται, προσπαθώντας να δείξουν τις αποσπασματικές φράσεις νοηματικής που ξέρουν, μαζί με καθαρά αρθρωμένες λέξεις. Έχουμε πρόοδο, αλλά, όπως σας είπα και πιο πριν, η κοινωνία της Γερμανίας είναι πολύ στεγνή, δεν χρωματίζει με σωματική κίνηση τα προφορικά λεγόμενα, έχουμε πολύ δρόμο ακόμα. Βλέπω ότι στην Ελλάδα, αντίθετα, οι ακούοντες συνοδεύουν τα προφορικά λεγόμενά τους με αυθόρμητες κινήσεις του σώματος και των χεριών, οπότε είναι πιο κατανοητοί σε μάς τους κωφούς, σωστά;

Σήμερα η κοινότητα των κωφών στην Γερμανία έχει στην διάθεσή της πολλά μέσα για να επιτυγχάνει καλή επικοινωνία. Έχουμε διερμηνείς, έχουμε και την ψηφιακή τεχνολογία, είμαστε πλέον ανεξάρτητοι. Παλαιότερα είχαμε μόνο τους γονείς μας να μεσολαβούν για μάς, μετά είχαμε τα πρώτα τηλεπικοινωνιακά τεχνολογικά μέσα, σήμερα το θέμα είναι λίγο-πολύ τακτοποιημένο. Στα σχολεία μπορούμε πια να εκπαιδευόμαστε σωστά και να χρησιμοποιούμε την ψηφιακή τεχνολογία που μάς διαθέτει η Πολιτεία. Περισσότεροι ακούοντες γνωρίζουν σήμερα νοηματική από όσο στο παρελθόν. Βέβαια υπάρχουν ακόμα περιπτώσεις περιθωριοποίησης. Κωφοί που δεν ξέρουν να διαβάζουν και να γράφουν δεν βρίσκουν εργασία. Οι ακούοντες δεν τούς προσλαμβάνουν. Όπως βλέπετε, η εικόνα έχει πολλές διαφορετικές πτυχές.

Υπάρχει ισοτιμία των κωφών και βαρήκων ατόμων στη Γερμανία;

Όπως γνωρίζετε, παλαιότερα οι ακούοντες θεωρούσαν εμάς τους κωφούς ως άτομα με μειωμένη διανοητική ικανότητα, διότι δεν είχαμε καλά ανεπτυγμένο προφορικό λόγο. Σήμερα όμως, χάρη στην προσφορά νοηματικής, κι εμείς οι κωφοί αποκτούμε γνώσεις και ενημέρωση για τα κοινά. Επομένως η κοινωνική ισοτιμία που αναφέρατε είναι σήμερα εν

γένει εφικτή. Όταν θεωρούμε εξ αρχής το κωφό άτομο μειωμένης ικανότητας, κάνουμε αυτεκπληρούμενη προφητεία, δηλαδή στο τέλος λόγω της στάσης του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος το κωφό άτομο όντως θα δείξει περιβαλλοντική υστέρηση. Όταν όμως δεχθούμε ότι μέσα από την νοηματική αποκτώνται γνώσεις και ικανότητες ισότιμες με των ακουόντων μέσω της προφορικής γλώσσας, τότε ο κωφός ανέρχεται στο τέλος σε ισοδύναμη θέση. Μπορεί να κάνει τα πάντα εκτός από να ακούει. Μπορεί να διαβάσει, να επικοινωνήσει, να αποκτήσει γνώσεις, να συμμετέχει στα κοινά, να η ισοτιμία.

Αν ερχόμασταν στη Γερμανία τι θα μας προτείνετε να επισκεφτούμε;

Η Γερμανία είναι μία μεγάλη χώρα και η φύση και η κουλτούρα διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή. Ο κόσμος νομίζει ότι η τυπική κουλτούρα του Γερμανού είναι με το χαρακτηριστικό καπέλο και τα ιδιαίτερα ρούχα, δεν είναι όμως έτσι. Αυτή η εικόνα που έχουν οι ξένοι για τον Γερμανό αφορά στον Νότο της Γερμανίας. Στον Βορρά έχουμε θάλασσα. Όπως στην Αθήνα, και το Αμβούργο έχει επαφή με το νερό, αλλά βρέχει πάρα πολύ εκεί. Στα βουνά του Νότου μπορούμε να κάνουμε σκι. Στην μέση υπάρχουν πολλά κοιτάσματα λιθάνθρακα που εξορύσσονταν παλαιότερα, τώρα όχι πια. Στο Βερολίνο, την πρωτεύουσα, που πρέπει να επισκεφθείτε, έχει πολλούς κωφούς που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Η Γερμανία έχει μία πλούσια ιστορία με πολλές διαφορετικές πλευρές. Ερευνούμε τώρα την ιστορία μας και την θέση των κωφών στα ιστορικά δρώμενα.

Με τι σας αρέσει να ασχολείστε στον ελεύθερο χρόνο σας;

Εκείνο που μέ ευχαριστεί να κάνω στον ελεύθερο χρόνο μου είναι να ασχολούμαι γενικά με την κουλτούρα και τις μορφές έκφρασης της τέχνης, και ειδικότερα σε σχέση με την ιδιοσυγκρασία του κωφού ατόμου. Με ενδιαφέρει η ζωγραφική, η γλυπτική, το θέατρο, η ποίηση, το διάβασμα συναφών θεματικών. Τώρα, μάλιστα, που ήλθα στην Αθήνα, ενθουσιάστηκα, πήγα στα μουσεία, στην Αρχαία Αγορά, ανέβηκα στην Ακρόπολη, θαύμασα δια ζώσης την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό που είχα διαβάσει παλαιότερα. Γνωρίζω ότι ο φιλόσοφος Πλάτων είχε γράψει για τους κωφούς και την νοηματική στον «Κρατύλο», όπου μιλούσε ο Σωκράτης με τον μαθητή του Ερμογένη, και είμαι τρομερά συγκινημένος που βρέθηκα στον χώρο εκείνο μέσα στην Αθήνα, όπου έγινε αυτός ο διάλογος! Υπέροχο συναίσθημα! Σέ απογειώνει πραγματικά, δεν συμφωνείτε;

Σας ευχαριστούμε πολύ για αυτή τη συνέντευξη!